

Recente publikaties 1994

Hieronder vindt men een selectie van in 1994 verschenen publikaties over in Nederland verricht veldonderzoek aan vogels. Het gaat in principe om publikaties die in kleine kring verschenen zijn maar mogelijk ook voor anderen interessant zijn. Artikelen die opgenomen zijn geweest in landelijke, ruim verspreide tijdschriften als *Ardea*, *Dutch Birding*, *Limosa*, *Het Vogeljaar* en *Vogels*, zijn niet opgenomen. Hetzelfde geldt voor dissertaties die elders in dit tijdschrift zijn besproken.

Het overzicht kan en wil niet de pretentie hebben volledig te zijn. Met name binnen broedvogelverslagen is, uit een oogpunt van ruimtebesparing, sterk geselecteerd, waarbij inventarisaties van grote gebieden of zeer langlopende inventarisaties de boventoon voeren. Niet-opname van een publikatie betekent uiteraard geen disqualificatie van de inhoud ervan.

Publikaties die geschikt worden geacht voor het overzicht van 1995 kunnen worden gestuurd naar SOVON (*bi-bliotheek*), *Rijksstraatweg 178, 6573 DG Beek-Ubbergen*.

Gedrag, biometrie, broeden en voedsel

- BEEKMAN J. H. & PLATTEEUW M. 1994. Het Nonnetje *Mergus albellus* in het IJsselmeergebied. (Intern rapport 1994-37 LIO) Rijkswaterstaat Directie Flevo-land, Lelystad. - Voorkomen en voedselkeus in relatie tot voedselaanbod, waterdiepte en doorzicht.
- BEINTEMA A. J. 1994. Condition indices for wader chicks derived from body-weight and bill-length. *Bird Study* 41: 68-75.
- BILSMA R. G. 1994. Als je verenpak maar goed zit: regen, wespen, Wespendienven en veergroei. *Takkeling* 2(1): 25-27. - Observaties bij broedgeval in slechte zomer van 1993 toonden aan dat jonge Wespendienven tijdens langdurige regenval gevoerd werden met amfibieën en nestjonge vogels i.p.v. wespenbroed. Er ontstonden evenwel ernstige groeistoornissen in de veren.
- 1994. Facultatief cainisme bij de Buizerd *Buteo buteo*, of: is de Buizerd eigenlijk een arend? *Takkeling* 2(2): 11-19. - Ongeacht het voedselaanbod komt mishandeling van nestjonge Buizerd door oudere nestgenoot regelmatig voor. De agressieve fase duurt echter zelden langer dan zeven dagen en directe sterfte van het slachtoffer treedt weinig op (in tegenstelling tot de grotere arendsoorten).
- 1994. Voedselkeus van Havik *Accipiter gentilis*, Sperwer *A. nisus* en Buizerd *Buteo buteo* in de Flevo-polders. *Takkeling* 2(3): 22-35.
- 1994. Secundaire sexratio onder grote nestjongen van de Buizerd *Buteo buteo*. *Takkeling* 2(3): 41-42.
- 1994. Roepactiviteit van een paartje Bosuil *Strix aluco*. *Drentse Vogels* 7:26-30.
- 1994. Partnerwisseling bij een tweede broedsel van een Grauwe Vliegenvanger *Muscicapa striata*. *Drentse Vogels* 7:39-43.
- 1994. Hoe het nest van een Kruisbek *Loxia curvirostra* te vinden. *Drentse Vogels* 7:47-58.
- 1994. Habitatgebruik, broeddichtheid en broedsucces van Kruisbek *Loxia curvirostra* en Grote Kruis-

- bek *L. pytyopsittacus* in West-Drenthe in 1991. *Drentse Vogels* 7:59-70.
- BILSMA R. G., SPEELMAN R., OTTENS H. J., HASPER H. & VAN MANEN W. 1994. Een veerafwijking bij een nestjonge Havik *Accipiter gentilis*. *Takkeling* 2(3): 38-40.
- BOUDEWIJN T. J. & DIRKSEN S. 1994. Monitoring van biologische effecten van verontreiniging op het broedsucces van Aalscholvers in de Dordtse Biesbosch en op de Ventjagersplaten in 1993. (Rapport 94.03) Bureau Waardenburg, Culemborg.
- BOUDEWIJN T. J., DIRKSEN S. & OHM M. 1994. Zichtbare effecten van onzichtbare stoffen. Overzicht onderzoek aan vogels in het benedenrivierengebied 1982-1992. Rijkswaterstaat Directie Zuid-Holland/Bureau Waardenburg, Rotterdam/Tiel.
- BOURGONJE A. 1994. Vergelijking van het voedsel van de Blauwe en de Bruine Kiekendief in de winter in Zeeuws-Vlaanderen. *Takkeling* 2(2): 4-7. - Samenvatting van een artikel in *Ibis* 135: 424-431.
- CADÉE G. C. 1994. Eider, Shelduck, and other predators, the main producers of shell fragments in the Wadden Sea: palaeoecological implications. *Palaeontology* 37: 181-202.
- CAMPHUYSEN C. J. & KEIL G. 1994. Leeftijd, geslacht, conditie en voedsel van Zeekoeten *Uria aalge* betrokken bij de massastrandings op de Hollandse kust, november 1990. *Sula* 8: 257-267.
- VAN DAMME C. 1994. Poep en kots, dieetstudies van Zeehonden en Aalscholvers. (Stageverslag NIOZ/IBN-DLO) Etten-Leur.
- 1994. Het voedsel van Aalscholvers *Phalacrocorax carbo* op Terschelling in de nazomer. *Sula* 8: 229-234.
- VAN DIERMEN J. 1994. Lokale vreugde bij mussen: alleenstaande sperwermoeders. *Takkeling* 2(1): 16-20. - In twee gevallen bracht vijfje Sperwer jongen groot ondanks verdwijnen mannetje.
- DONKERS H. 1994. Herfst- en winterprooien van de Sperwer in westelijk Noord-Brabant: enkele resultaten. *Takkeling* 2(2): 23-28.
- EEKHOUT P., KIEVITS F., DIRKSEN S. & NOORDHUIS R. 1994. Foeragegedrag en broedsucces van de Blauwe Reiger in het Middenlimburgse Maasplasseengebied. *Limburgse Vogels* 5: 1-7.
- GRAVELAND J. 1994. Verzuring, kalkgebrek en problemen bij de eischalvorming bij vogels in de Nederlandse bossen. (Rapport) NIOO-CTO, Heteren.
- KOKS B. 1994. Mollen in braakballen van Velduil op Schiermonnikoog. *Takkeling* 2(2): 31-32. - Een beetje Velduil maalt blijkbaar niet om een eindje vliegen (mollen komen immers niet voor op Schier).
- 1994. Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus* bouwt nest in struik. *Takkeling* 2(3): 15-18.
- KOKS B., JONKER M. & VISSER E. 1994. Prooikeuze van Grauwe Kiekendieven Oost-Groningen 1994. *Grauwe Gors* 22: 96-102.
- KOOPMAN K. 1994. Scholeksters bij Holwerd in de problemen? *Twirre* 5(1): 1-5. - Mogelijke gevolgen slechte voedselsituatie Waddenzee onderzocht aan de hand van ringgegevens.
- KWINT N. 1994. Nestplaatsen Grote Bonte Specht. *Vlerk* 11: 150-153.

- VAN MANEN W. & BIJLSMA R. G. (red.) 1994. De roofvogels in Noord- en Oost-Nederland in het broedseizoen 1993. (Rapport) Werkgroep Roofvogels Nederland, Appelscha.
- VAN MANEN W. & DIJKSTRA A. 1994. Het voedsel van de Kerkuil *Tyto alba* in Drenthe. Drentse Vogels 7: 16-24.
- OTTENS H. J. 1994. Broedsucces van Scholeksters *Haematopus ostralegus* in de omgeving van Assen. Drentse Vogels 7: 10-13.
- PIERSMA T. 1994. Close to the edge; energetic bottlenecks and the evolution of migratory pathways in Knots. (Proefschrift) Rijksuniversiteit Groningen, Groningen.
- SMAAL M. & VAN MANEN W. 1994. Dagritme en copulaties van de Steenuil *Athene noctua* in Taarlo. Drentse Vogels 7: 35-37.
- SPAANS A. L., BUKACINSKA M., BUKACINSKI D. & VAN SWELM N. D. 1994. The relationship between food supply, reproductive parameters and population dynamics in Dutch Lesser Black-backed Gulls *Larus fuscus*: a pilot study. (IBN Research Report 94/9) IBN-DLO, Wageningen.
- SMIT C. J. 1994. Alternatieve voedselbronnen voor schelpdier-etende vogels in Nederlandse getijdewateren. (IBN-rapport 077) IBN-DLO, Wageningen.
- VELDKAMP R. 1994. Voedselkeus van Aalscholvers *Phalacrocorax carbo sinensis* in Noordwest-Overijssel. (Rapport) Bureau Veldkamp, Steenwijk.
- VERKADE H. 1994. Gierzwaluwen in Noordwijk-Binnen 1993. Strandloper 26(1): 23-26. - Met gegevens over nestplaatskeuze.
- WINTER W. 1994. Verspreiding in ruimte en tijd van vis-etende vogels in het IJsselmeergebied in relatie tot de visstand. (Intern rapport 1994 Lio) DGW Flevoland, Lelystad.
- VAN OMMERING G. & WALTER J. 1994. Soortbeschermingsplan Lepelaar. Ministerie van LNV, 's-Gravenhage.
- OSIECK E. R. & HUSTINGS F. 1994. Rode lijst van bedreigde soorten en blauwe lijst van belangrijke soorten in Nederland. (Techn. Rapport Vogelbescherming Nederland 12) Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- PARMENTIER F. & VISBEEN F. 1994. Weidevogelbescherming en Boerenzwaluwen in Waterland (1993). (Rapport) Samenwerkingsverband Waterland, Zaandam.
- QUENÉ E. & GROTENHUIS J. 1994. Verkeersslachtoffers op de Drentse wegen - een vervolg. Drentse Vogels 7: 73-81.
- SPAANS A. L. & VAN DEN BERGH L. M. J. 1994. MER Windstreek (Basisrapport A: grootschalige windenergie en vogels in Friesland; een onderzoek naar de mogelijke hinder voor vogels van het project Windstreek) (IBN-rapport 112) IBN-DLO, Wageningen.
- TANGER D. & VISBEEN F. 1994. Weidevogelbescherming door vrijwilligers en boeren in Noord-Holland. Graspieper 14: 25-31.
- TJUSEN W. 1994. Ganzen en helicopters in de Wieringermeer. Graspieper 14: 22-24.
- VEEN J. 1994. De broedvogelbevolking van Griend. Lev. Natuur 95: 112-118. - Met aandacht voor de effecten van in 1973 en 1988 uitgevoerde herstelwerkzaamheden.
- ZOUN P. 1994. Resultaten van het in 1993 door het CDI-DLO uitgevoerde onderzoek naar de doodsoorzaken van roofvogels en uilen ten behoeve van het opsporen van wetsovertredingen. Takkeling 2(1): 11-13.

Voorkomen van soorten

Bescherming en beheer

- ALTENBURG W. & GRIFFIOEN R. 1994. Evaluatie van het beheersplan Midden-Opsterland VI: Weidevogels in Midden-Opsterland in 1985-1993 resp. in Henswoude in 1993. (DBL-publicatie 73/A & W-rapport 88) Altenburg & Wymenga, Veenwouden.
- BRANDSMA O. H. 1994. Onderzoek weidevogelbeheer en bodemfauna in het reservaatgebied Giethoorn-Wanneperveen VII (1992 en 1993). (Rapport) DBL/Natuurmonumenten/Provincie Overijssel, Zwolle.
- CAMPHUYSEN C. J. 1994. Verstrikkingen van vogels in plastics en vistuig aan de Nederlandse kust, 1990-93. Sula 8: 226-229.
- FOPPEN R. & REIJNEN R. 1994. The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland, (2) Breeding dispersal of male Willow Warblers *Phylloscopus trochilus* in relation to the proximity of a highway. J. Appl. Ecol. 31: 95-101.
- GROOT J. B. 1994. Broedgebieden voor de Lepelaar in Noord-Holland. (Actie rapport Vogelbescherming Nederland 11) Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- HOEKSTRA J. 1994. Nazorg 1993 (2). Vanellus 47: 5-10.
- VAN NUGTEREN J. (ed.) 1994. Brent Geese in the Wadden Sea. Ver. tot behoud van de Waddenzee, Harlingen. - Proceedings internationale workshop, met meer dan tien Nederlandse bijdragen.
- ABEL G. 1994. De Putter als broedvogel in IJsselstein. Kruisbek 37: 100-106.
- VAN DEN AKKER P. 1994. De doortrek van 5 ruiters in de Engbertsdijkerven in de periode 1983-1992. Ficedula 23(3): 29-33.
- ARTS F. 1994. Inventarisatie van de Huiszwaluw op Walcheren in 1993. Zwelmpje 9(2): 9-10.
- VAN DEN BERG A. & LIOSI A. 1994. Kuifkoekoek *Clamator glandarius* te Lelystad in april 1991. Vogels in Flevoland 2: 103-106.
- BERGHUIS A. 1994. Huiszwaluwen in de provincie Groningen, inventarisaties in 1991, 1992 en 1993. Grauwe Gors 22: 42-45.
- BOELE A. 1994. Overwinterende Kleine en Wilde Zwanen in Willige Langerak en Cabauw. Kruisbek 37: 129-142.
- BOEREN J. 1994. De Boomvalk als broedvogel in oostelijk Midden-Limburg. Limburgse Vogels 5: 12-15.
- BONDER M. 1994. De Grauwe Klauwier *Lanius collurio* in Noord-Drenthe. Drentse Vogels 7: 44-46.
- COSTERS R. 1994. Pleidooi voor de Nijlgans. Windbreker nr. 68: 2-6.
- 1994. Steenlopers langs de Zeewering. Windbreker nr. 69: 9-10.
- COTTAAR F. 1994. Slaapplaats van IJmuidense Aalscholvers nader bekeken. Fitis 30: 14-19.
- 1994. Aantal broedparen van meeuwen in Zuid-Kennemerland in 1993. Fitis 30: 114-122.
- 1994. De Zwartkopmeeuw in Zuid-Kennemerland,

- voorkomen in de periode 1963-1993. *Fitis* 30: 172-179.
- 1994. Broedende Kleine Mantelmeeuwen *Larus fuscus* op daken in IJmuiden. *Sula* 8: 272-274.
- VAN DAM H. 1994. Ruigpootuil in Zwolle. *Zwols Natuurtijdschrift* 3: 60-61.
- VAN DEURSEN C. & LUNTZ R. 1994. Populatie-ontwikkeling van Buizerd *Buteo buteo*, Havik *Accipiter gentilis* en Wespandief *Pernis apivorus* in een deel van Zuid-Kennemerland sinds 1977. *Fitis* 30: 22-28.
- VAN DIEPEN H. 1994. De Kerkuil in de regio Veluwe 1993. *Anser* 1994 (1): 12-13. - Overzicht 1994 in nr. 3: 12-13.
- EGGENHUIZEN T. & WILDSCHUT O. 1994. Wintertelling van roofvogels in Zuidelijk Flevoland in februari 1991. *Vogels in Flevoland* 2: 30-38.
- ELLENBROEK F. 1994. Brandgans ook als broedvogel in Utrecht. *Kruisbek* 37: 67-68.
- ENTING H. 1994. De Kerkuil (*Tyto alba*) in de omgeving van Zuidlaren. In de *Vogelkijker* 10: 51-58.
- ERHART F. 1994. Aalscholvers slaapverwekkend? *Vlerk* 11: 130-134. - Voorkomen op slaappleaats Meinerswijk bij Arnhem.
- GELDERMANS F. 1994. Vogel van het jaar 1993 de Tappuit. *Steenloper* nr. 64: 11-19. - Op 13 km duinen 47 broedparen.
- VAN GENEUGEN P. 1994. De Clauscentrale: een bolwerk voor de Slechtvalk. *Limburgse Vogels* 5: 54-57.
- GERRITSEN G. J. 1994. Aantallen steltlopers in het Nederlandse binnenland in november 1993. *NSWG-Nieuws* 2(1): 5-8.
- GLAS J. 1994. Oeverzwaluwen in Groningen in 1993. *Grauwe Gors* 22: 79-81.
- Groenendijk D. 1994. Dwergganzen in de provincie Utrecht. *Kruisbek* 37: 7-12.
- GROTENHUIS J. 1994. Canadese Ganzen *Branta canadensis* vestigen zich bij Beilen. *Drentse Vogels* 7: 1-3.
- HAMERS W. & HOLKA S. 1994. Inventarisatie van de Huiszwaluw in Limburg in 1989-1993. *Limburgse Vogels* 5: 15-17.
- VAN HARXEN R. 1994. De Kerkuil, een tussenbalans. *Leunink* 21: 91-105. - Voorkomen oostelijke Achterhoek 1976-94.
- HASPER H. & VAN MANEN W. 1994. Ruigpootuilen *Aegolius funereus* in Drentse boswachterijen na 1980. *Drentse Vogels* 7: 31-34.
- VAN 'T HOFF J. 1994. Vogels van moerasenlementen; habitateisen en seizoensverloop. (Rapport) Provincie Groningen, Groningen.
- HUNEKER H. 1994. Boomvalken in het Noordhollands Duinreservaat. *Winterkoning* 29: 38-57.
- HUSTINGS F., OSIECK E. R. & VAN BETTERAY J. 1994. Nieuwe en afgevoerde broedvogels op de Nederlandse Rode Lijst. *Oriolus* 60: 85-92.
- JONKERS D. A. 1994. Groene Spechten (*Picus viridis*) in 1993 in Het Gooi. *Korhaan* 28: 69-72.
- KOKS B. 1994. Broedende Velduilen in het Groninger cultuurlandschap. *Grauwe Gors* 22: 75-78.
- KURSTJENS G. & REYRINK L. 1994. De opmars van broedende Grauwe Ganzen in Limburg en de aangrenzende Kreis Viersen in Nordrhein-Westfalen. *Limburgse Vogels* 5: 49-54.
- KWAK R. 1994. Grote Gele Kwikstaart Ravenhorst 1974-1993. *Leunink* 21: 83-89. - Met o.a. uitwerking van 380 gebiedstellingen.
- LEMMENS K. 1993. Broedt de Engelse Gele Kwikstaart in Limburg? *Limburgse Vogels* 5: 20-21.
- LIOSI A. & OSIECK E. 1994. Kerkuilen in Flevoland in 1991, 1992. *Vogels in Flevoland* 2: 39-43, 44-47.
- VAN MANEN W. 1994. Habitatverschuiving bij Boomvalken *Falco subbuteo*? *Takkeling* 2(3): 43-44.
- MAUER K. 1994. Witwangsternen in Flevoland. *Vogels in Flevoland* 2: 2-10.
- NAS G. 1994. Tellingen van beekvogels in de winter in De Kempen van 1984-1988. *Blauwe Klauwier* 20(1-2): 1-39.
- NIJLAND F. 1994. Vogelarchief Groote Wielen 1978-1987; hoenders en rallen. *Twirre* 5(1): 6-11.
- VAN NOORDEN B. 1994. Biotopkeuze van Grasmussen in het Noordlimburgse cultuurgebied. *Limburgse Vogels* 5: 7-11.
- VAN NOORDEN B. & SCHOLS R. 1994. De Grutto in Limburg. *Natuurhist. Maandblad* 83: 218-228.
- NOORDHUIS R. & RUITERS P. S. 1994. Krooneenden in de Gouwzee. *Graspieper* 14: 113-117.
- ROOS M. 1994. Een triest verhaal, overzicht aantal bezette Huiszwaluwnesten in de Zaanstreek van 1974-1993. *Gutter* 18: 62-63. - Overzicht 1994 in *Gutter* 18: 198-199.
- SCHARRINGA C. J. G. 1994. SVN Veldleeuwerik-onderzoek, voorlopig verslag 1993. *Graspieper* 14: 15-21.
- VAN SCHEEPEN P. 1994. Voorkomen van de IJslandse Grutto in de provincie Utrecht. *Kruisbek* 37: 3-6.
- SCHEPERS F. 1994. Waterspreuw geprolongerd. *Limburgse Vogels* 5: 63-64. - In 1994 een broedgeval op Nederlands gebied en één net over de grens.
- 1994. Orpheusspotvogel, een verwachte aanwinst. *Limburgse Vogels* 5: 64-66.
- SCHEPERS F., VAN NOORDEN B. & SCHAEKEN P. 1994. Aalscholvers in het Maasdal tussen Mook en Dinant. *Natuurhist. Maandblad* 83: 198-211.
- SCHOLS R. & LEMMENS K. 1994. Veel Dwergmeeuwen in het zuidelijk Maasdal, voorjaar 1994. *Limburgse Vogels* 5: 61-62.
- SCHOPPERS J. 1994. Hart voor de Patrijs; de Patrijs in het Hart van Gelderland: stand van zaken. *Vlerk* 11: 27-32.
- SCHRÖDER J. 1994. Huiszwaluwen in Harderwijk. *Anser* 1994(3): 8-10.
- SCHRÖDER R. 1994. De weidevogels van het Meddosche Veld. *Leunink* 21: 59-67. - Onderzoek 1974-77 en 1986-88.
- SCHUT P. 1994. De Nijlgans is een blijvertje in het Gooi en de Vechtstreek. *Korhaan* 28: 131-134.
- SCHUT D. & VERSLUIS M. 1994. Kolonievogels in Friesland in 1992 en 1993. *Twirre* 4(2): 1-8.
- VAN SEGGELEN C. & ALARDS H. 1994. Mogelijk broedgeval van de Noordse Gele Kwikstaart bij Griendtsveen. *Limburgse Vogels* 5: 67-68.
- STROEKEN P. 1994. De Steenuil rond Lichtenvoorde 1993. *Leunink* 21: 5-10.
- TANGER D. 1994. Smienten langs de Markermeerkust van Hoorn tot Amsterdam. *Graspieper* 14: 135-138.
- VEENSTRA B. 1994. Roofvogels in het Noordhollands Duinreservaat in 1993. *Winterkoning* 29: 4-10.
- VELDKAMP R. 1994. Waar komen de Visdieven die in De Wieden foerageren vandaan? *Noordwesthoek* 21(4): 11-16.
- VISBEEN F. 1994. Inventarisatie van de Boerenzwaluw in Waterland-Oost 1992-1993. *Gierzwaluw* 32: 43-51.